„БРАНИК“ ИЗЛАЗИ
ШЕСТ ПУТА НА НЕДЕЉУ
осим на дан после свеца.

Претплата и огласи
шаљу се на администрацију
а рукописи
уредништву „БРАНИКА“
у НОВИ САД.

Рукописи се не враћају.

БРАНИК

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ СЛОБОДОУМНЕ СТРАНКЕ

ЦЕНА ЈЕ „БРАНИКУ“
на годину: К 28 или 35 дин.
на по године: К 14 или 17½ дин.
на четврт год.: К 7 или 8¾ дин

Поједини бројеви стају
10 потура.

ОГЛАСИ
рачунају се 10 потура од реда
ситних слова.

Уредништво и администрација
»Бранка« налази се у кући
дра Мих. Полита-Десанчића, грчко-школска ул. бр. 11.

Број 201. У Новом Саду, у уторак 6. (19.) септембра 1905. Година XXI.

Ко ће попустити?

Угарски сабор *састао се и растао се!* Кр. отписом је одгођен до 10. октобра п. н.

Она бојазна: да ће при отварању сабора 15. (2.) септембра, бити опасних немира, показала се неоснованом. Социјалисте истина да су демонстровали, али та демонстрација била је сасвим *ништа*. Мало црвених застава, мало усклика за правом општега гласања — и то је било све. Било је и те бојазни, да ће у самом сабору доћи до скандала против Фејерваријевога министарства, али до тога није дошло. Неколико малих говора, онако „с ногу“, па се на том свршило — сабор буде лепо одгођен.

Али quid nunc? Шта ће даље да буде? Није доста што је Фејерваријево министарство дало оставку и што је сабор одгођен, данашње абнормално стање у земљи не може у недоглед трајати. Хоће-ли на ново почети преслушавање од стране краља првака из мађарске коалиције? Хоће-ли се обнављати оно што је месецима без успеха покушано? Та преслушања могу се обновити, али на послетку опет настаје питање: *ко ће попустити: краљ или сабор?*

Јасна је ствар да данашње стање не може дуго трајати. Конфликт између краља и сабора, траје ево већ пуних *осам* месеци. За то време у земљи је готово све тумбе окренуто. Државноправно поравнање од г. 1867. бачено је међу старудију, а закони од г. 1848. са превлашћу Кошутове странке дођоше на површину. Жупаније, варошке муниципије отказаше послушност. И својевољна пореза не прима се, а рекрутовање застало. Таково абнормално стање не може ни једна земља подносити. Мора кренути на једну или другу страну.

Па ко има изгледа да ће успети: бечки кругови или Мађари?

Ти бечки кругови гдекоји пут се захукају, да би човек рекао: е ће заиста остати на биљези, али они наједаред лепо попусте.

Бечки кругови да нису мислили попуштати, они су могли давно непопуштати свему оном што они зову обележје *јединства* монархије. Још пре више година, без по муке попустили су: да се заједничка војска више позове „царско-краљевска“ већ „царска и краљевска“. Истина, то је била нека маленкост, јер оно једно „и“ није могло променути значај заједничке војске. Али за обележје јединства монархије и то једно „и“ има свога значаја. Дошла је после позната афера *Јански*. Један аустријски генерал није могао никако одобрити демонстрације Мађари против споменика *Хенцијевога* и оних који су г. 1849. за цара и монархију погинули. Али исти бечки кругови попустили су. Јански буде премештен, а после некога времена и сам споменик Хенцијев буде са свога места одстрањен.

Дођоше црквено-политичне реформе *против* којих се бечки кругови заједно са папиним бечким нунцијом ангажовали. Али тадањи министар-председник *Банфи* оде у Беч и папин нунције буде одазван. Дође напоследку и значајна заповест из *Клопија* — значајна за обележје јединства монархије, али и та значајна заповест буде повучена. Бечки кругови јако попустише.

Сад као да је опет на реду попуштање у ствари *мађарске команде*. Бечки кругови опет су се захукали, да нико неби помислио: да ће моћи бити попуштања.

Али све оно чиме бечки кругови иду на сусрет Мађарима, даје места мишљењу да ће ипак бити попуштања.

Није ли то највећи степен предусретљивости према Мађарима, кад им Фејервари, тако рећи *на тањиру нуди немађарске народе?* Не значи-ли *мађарски језик за пуковније* оно исто, што и Берзевицијев предлог, а Лукачева наредба за помађаривање школа?

Па има данас још тако кратковидих српских политичара који непрестају говорити: да бечки кругови хоће да *задобију немађарске народе против Мађара!* Наравно Мађари су сасвим невини, они нису криви што бечки кругоаи нуде мађарски пуковнички језик! Мађари би немађарским народима учинили све могуће концесије, али Беч им квари рачуне, квари ону љубав што би иначе владала међу Мађарима и немађарским народима! Да није Беча, немађарски народи таки би се претопили у Мађаре, постали би Кошутовци, па неби марили да се и изборно право чини зависним од знања мађарскога језика! Тако умствују српски и мађарски Кошутовци. Нешто сличнога у корист Мађара казао је и на великем народном збору у Новом Саду „трибун“ у српском народу: Беч је свему крив, Мађари нису криви. Беч нуђа Мађаре против народности. Да! Да! Мађарски језик у пуковнијама, то није мисао Банфијева, већ бечких кругова! Наредба Лукачева за помађаривање школа, то није мисао мађарских државника, већ мисао Беча! Ту је и Берзевици сасвим невин! Али ипак — то је логика тих српских политичара — Беч хоће да задобије немађарске народе против Мађара кад Мађарима нуди мађарски језик за пуковнички језик!

Али ми велимо: није ли јасна ствар, да кад су се бечки кругови већ одлучили да понуде Мађарима мађарски језик за пуковније да су морали бити *на чисто* сами собом да *ово значи прекидање са немађарским народима у Угарској* јер је та понуда највећа *увреда* за немађарске народе, највећа је увреда да се војник у пуковнији који пролива своју крв за своју отаџбину више не поучава на свом матерњем језику, већ се *приморава* да учи мађарски — то је нешто још више него Берзевицијев предлог о помађаривању школа.

Па није-ли и сам *пад* Фејерваријева министарства знак, да су бечки кругови прекинули са немађарским народима? Опште право гласања неће се у Бечу не само ради социјалиста, него и ради народности, јер опште гласање значило би побијање превласти мађарскога племена, а ово *неће* меродавни бечки кругови, јер поред неповерења и против Немаца и против Словена, *једини ослонац* остаје мађарско племе.

Према свему овом, сви су изгледи да ће *опет бити попуштања од стране Беча.* Са новим изборима тешко да би бечки кругови успели у опште, а на посе и зато не, *што су бирачи немађарских народа у највећој мери* увређени, што је Фејервари услед инспирације бечких кругова понудио Мађарима мађарски језик за пуковније.

Коалиција биће принуђена да прими владу. Она увиђа да је у ствари мађарске команде против воље владареве мало подалеко отишла, а опет се у Бечу увидило, да без концесија у ствари мађарске команде неће моћи бити мира.

Попуштања дакле биће на сваки начин, а ми држимо да ће бити попуштања од стране Беча. Наравно да *неће одмах* бити мађарске команде. Признаће се од стране Беча *право на мађарску команду у начелу. Припреме* да се уведе мађарска команда, трајаће *подуже* — можда и неку годину. Отезаће се по оном: qui habet tempus habet vitam. Мораће се преобразити официрски кор, мораће се поменати пуковније, да у свакој угарској пуковнији војници мађарске народности буду бар у релативној већини.

Но главна је ствар да се омогући, да коалиција прими владу. Ту наравно да ће Кошутовци бити меродавни.

Али кад дођу Кошутовци на владу, благо онда немађарским народима! Данас можемо још писати: да Угарска *није* једноплемена мађарска држава, али кад дођу Кошутовци на владу биће ово велеиздајство.

Хе! Али ипак неки и неки српски политичари радоваће се Кошутовачкој влади — они који су се у Новом Саду братимили са Кошутовцима, а то су они исти српски политичари који су на „мајском“ сабору одушевљено клицали Бели Талијану: живио! па ће се Кошутовцима препоручивати у „безусловну благонаклоност“!

=

Трговачкој омладини.

„За ово се бори! Кад човек употреби сву своју снагу може на сваком ступњу постићи савршенство.“

У последње време опажају се живљи покрети међу трговачком омладином, скоро у свакој већој вароши основаше се трговачке омладине, које имају задатак да своје чланове образују и спреме за практичан живот уз то да их потпомажу у невољи и болести.

Ово је лепа циљ, којој трговачка омладина тежи но, поред тога трговачка омладина би могла са оваком удруженом снагом много шта постићи што би било од опште користи по цео српски народ само ако се буде умела и хтела користити средствима, којима располаже.

Трговачка Омладина би требала поред тога што се брине за своје самообразовање, да ради на општој ствари на име: на буђењу и развијању српске друштвености, на познавању историје српскога народа, српске књиге и српске књижевности, српског живота, особина и српске славе из старога доба, српске песме, које су нам веру прадедовску очувале, које су нам славу и јунаштво опевале, као и на ширењу српског језика и српске писмености, и по могућству просвећивању и најнижијих слојева нашега друштва.

То треба да су сврхе, којима треба трговачка омладина да тежи, на којима треба да ради.

Затим је од неопходне потребе што боље упознати потребе и невоље нашега народа као и прилике, у којима данас живимо те да сваки упозна дужности, које треба да има према своме народу јер «човек не живи само себе ради. Он живи и за добро других као и за своје.» У опште трговачка омладина треба да буде будни носилац народне културе и племенитих идеала и да тежи, ако не да постигне, а оно бар да се приближи врхунцу образованости данашњег модерног доба двадесетог века.

Р. М.

Народни збор кулпинског изборног среза.

Можемо се радовати да у *кулпинском* изборном срезу влада потпун споразум између Срба и Словака, а што је ново и значајно, да су се Србима и Словацима придружили и *Немци.*

Као што смо већ јавили заказан је био за јуче 4. (17.) септ. у *Футогу* народни збор за кулпински изборни срез. Преко сваког очекивања збор је био ванредно многобројно посећен. Збор је управо импоновао, јер је на њему било до 3000 душа. Импоновао је исти збор и тиме, што је било братског споразума између Срба, Словака и Немаца. Значајно је било и то, да Срби међу собом нису истицали злосретне страначке ствари иако је било говорника разних странака. Збор је отворио и поздравио *Коста Шијачки.* За председника буду једногласно изабрани од стране Срба парох Милан *Стоја*, а од стране Словака Милан *Хоца.* Милан Стоја захваливши се на почасти избора за председника поздравио је збор и разложио данашње стање усљед мађарске кризе. После Милана Стоје говорио је Милан Хоца на српском, словачком а највише на немачком језику те је присутне Немце (преко 800 на броју) знао у највећој мери одушевити. После Хоце говорио је честити парох кисачки Јован *Вучерић* о данашњем политичком положају. Говорио је популарно и згодним примерима разложио народу: шта значи данашња криза, те је и прочитао резолуцију којом збор означује своје становиште према данашњој кризи. За њим је говорио на словачком језику др. *Мичашек* и разложио резолуцију. Опширно је говорио о тајном гласању др. *Свињарев.*

Сви говори су били одушевљено саслушани и председник Милан Стоја, пошто се резолуција једногласно примила, захваливши се збору, исти закључи.

Сукоб на српско-турској граници.

Из *Куршумлије* јављају «Београдским Новинама» 28. августа ово:

Тек што сахранисмо четири војника граничне трупе, које из заседе убише Арнаути 22. ов. месеца, а већ ево нових жртава. Прекјуче, 26. августа Арнаути у друштву са редовном турском војском, пред очима три турска официра, усред бела дана, на нашем земљишту, код наше карауле «Угљарски Крш» убише пешад. капетана Илију Коњевића, командира I. чете граничне страже, каплара Митра Нешића и редова Гају Васковића и ранише Миту Поповића, окр. инжињера, каплара Радоњу Ристића и редове: Раку Пешику, Паунка Ивића и Тодора Миладиновића.

Комисија у којој су били Мита инжињер, капетан Вукоје Тодоровић, капетан Коњевић и сремски писар Петроније Ивановић са три турска официра и са пратњом од неколико наших и неколуко турских војника, прегледала је наше карауле на граници изнад Куршумлије. И док су се они бавили на једном крају Арнаути са низамима нападну око 3 сата после подне на нашу караулу. Наши војници — граничари — пушкарали су се са њима докле им је трајало муниција, па су се морали испред веће силе повући, а Арнаути напуне караулу и опљачкају је.

Комисија пак не знајући ништа шта се догодило дође до карауле и сви сјашу с коња, али им одмах паде у очи необична појава, што из карауле не излази стража, да по пропису поздрави официре. Капетан Коњевић викне каплара Радоњу, па кад му се нико не одазва пође караули, да види шта је и уђе у опкоп, али у место његових војника из карауле јурне на њега са напереном пушком један млад Арнаутин. Коњевић га шчепа за прса, а други Анаутин окиде пушку и уби Коњевића на месту. То се десило у једном тренутку, а турски официри већ су били преко границе. Они дадоше знак капом и на једанпут отпоче ужасна паљба са виса, који је био поседнут Арнаутима и низамима и из куле турске, а пуцали су и они турски војници, који су били у пратњи, и у тој ватри погинули су Митар и Гаја. У тој киши од куршума рањен је инжињер Мита, каплар и два војника, а сремски писар и капетан Вукоје видевши извесну погибију једва живи умакну. Рањени инжињер виде, да су се Арнаути извукли из карауле па уђе у њу, а за њим улете у опкоп Јеротије Антонијевић и Рака Пешика, редови, који још не беху погођени, затворе врата, заузму по једну мазгалу и отпочну пуцати на нападаче. Пуцњава је трајала дуго, па је најпосле престала, а Јеротије и Пешика уђу у караулу и ту се са рањеним инжињером затворе. Али и Пешика је већ био рањен у леву руку. У караули Јеротије заузме врата а Пешика пребаци пушку преко рањене руке па заузме прозор, и ту остану да преноће. Осим њих и убијених код карауле није било никог више, јер су се и рањеници повукли даље.

Кад се све умирило прикраде се један Арнаутин ради пљачке убијених, и таман почне да откопчава редепик убијеног Митра, али Пешика га нанишани кроз прозор и убије, те се простре по Митру, а Арнаути кад то виде дотрче и као муња зграбе свога убијеног друга и однесу.

Капетан Коњевић имао је код себе 6000 динара државног новца, што је понео да изда плату војницима, а све би то опљачкали Арнаути. да није било Пешике и Јеротија у караули.

У зору Јеротије опрезно разгледа око карауле па пажљиво изведе рањеног инжињера и рањеног Пешику и лагано их одведе у село.

На глас о том догађају наређено је одмах да се скупе оружани грађани и пошљу у помоћ на границу, а још у зору једна је партија отишла, а из околине једнако придолажаху нове групе наоружаних сељака.

У вароши је била завладала ужасна паника и расла све више докле није око 2 сата по подне дошао капетан Вукоје и јавио, да је опасност прошла и да су се због тога с пута вратили сви оружани сељаци.

Сремски писар и ако је био у таквој опасности није збуњен побегао у Куршумлију, но је опет отишао на границу у Глоговицу и пописао имовину убијеног Коњевића, па тек доцкан у веће дошао у Куршумлију.

После доласка капетана Вукоја донесени су рањеници и одмах им је указана лекарска помоћ, а око 4 сата донесени су и убијени. То је био веома дирљив моменат, али он се неда описати....

Одмах је образован одбор за сахрану, који се старао, да се бар свечаном сахраном колико толико врати дуг изгинулима и у поколико ублажи туга ожалошћенима. Убијеног Митра и Гају узели су родитељи да сахране у свом гробљу, а капетан Коњевић сахрањен је у овдашњем гробљу на најсвечанији начин по раније утврђеном распореду. Спровод његова тела од касарне до гробља — то је низ тужних призора. Свакога је тронула љубав, коју су показали рањеници према своме старешини. Они су ризиковали своје оздрављење, напустили постељу и онако са привијеним ранама пратили тело покојниково. Тужан и свечан изглед давао је шпалир девојака куршумлиских, које пратећи сандук, у коме лежи уништен живот, младост и снага, сестрински оплакаше смрт Коњевића. Слушајући говоре којима су се са покојником опростили: у цркви г. Никола Недељковић, свештеник, на пијаци г. Петар Вуксановић, учитељ, и на гробљу г. Данило Катанић, учитељ, сви су се присутни гушили у сузама.

За овако свечан спровод и сахрану припада хвала одбору, који се био за то заложио, свему свештенству не само из вароши но и из околине, које је из почасти чинодејствовало, певачкој дружини, која је такође под хоровођом г. Јованом Тодоровићем, учитељем, певала из почасти, официрима, чиновништву и огромном броју грађана обојега пола не само из Куршумлије но и целог среза, који учешћем у спроводу одадоше последњу пошту своме јуначком капетану.

Али Арнаутима ни ово није доста. Они хоће још жртава. Данас погибе код карауле Јавора гранични поднаредник Караџић.

Ово се више не може сносити. С оваквим се стањем мора једном кидати, и то што пре тим боље.

НОВИ САД, 5. (8.) септембра

— **Цајсигова афера.** Афера с познатом броширом „проф. Цајсига“ постаје све заплетенијом. Ухапшени аутор и Банфијев новинар Цигањ, који је већ спроведен државном одветништву, никако неће да изда, по чијем је наговору написао ову броширу и ко му је дао новаца за штампање, а исказ новинара Лакатоша знатно је пољуљан с тим, што је сам пред истражним судијом признао, да му је нуђено четир хиљаде круна ако буде сведочио против Банфија. Он истина, вели, да новац није хтео примити, већ да је по души исказао оно што је знао. Пријатељи барона Банфија пак употребљују овај обрт да осумњиче будимпештанску полицију и владу, као да је она приредила сву ову хајку, да би оцрнила барона Банфија код двора те онемогућила, да дође на владу. У осталом цела је ствар ушла у стадиум забашуривања, је је државно одветништво мада је већ пре три дана узело целу ствар у своје руке, још никако није могло наћи нових доказа, који би обелоданили ову прљаву аферу. За нас је пак свеједно, ко је написао ову броширу: било влада или опозиција. И за владу и за барона Банфија је карактеристично, да је сумња могла пасти на њих, и да се о њима може веровати, да се у политичкој борби служе и тако прљавим средствима.

Политички преглед.

— **Разговор аустро-угарског владара са енглеским краљем у Ишлу.** У лондонским меродавним круговима се тврди, да су у Ишлу аустро-угарски владар и краљ енглески доиста говорили о македонском питању, и — о Србији. У коме је смислу тај разговор вођен, за сада се још не зна.

— **Едвард VII. и кнежевић Мирко.** О састанку и разговору енглеског краља са кнежевићем *Мирком* у Маријенбаду ми смо на овоме месту јавили, а сада енглески листови износе о томе састанку и разговору интересантне податке. Енглески листови веле: Не само да је краљ *Едвард* у неколико пута говорио с принцом *Мирком* о балканским питањима, него је црногорског кнежевића уверавао, *да се енглеска политика живо интересује за балканске народе.* „Стандард“ (о коме се мисли да има неке везе с енглеским Министарством Спољних Послова) донео је још 28-ог августа по новом, белешку, да је краљ Едвард, на доручку, који је давао у част принца Мирка и његове супруге — *„дискутовао с принцем разне фазе балканске политике, и да је поминьао како се Велика Британија интересује за балканска питања.“*

— **Албанија.** Из Скадра јављају, да су многи млади Арбанаси, који су имали служити своју војну дужност десертирали, те се услед тога морало распустити ваше пуковнија. Арбанаси уопште не радо служе војничку службу.

— **Француска.** Париски листови јављају, како је председник француске републике *Лубе* изјавио, да се при идућем избору неће кандидовати за председника, већ ће се на место тога дати бирати за у сенат.

ЛИСТАК.

Лукавство господина Гладиса.

Моментано владала је тишина. Господин Гладис није хтео својим ушима веровати: први спомоћник хоће да га остави.

Као увек, када је о важном предмету било питање, господин Гладис и сад је са известном свечаношћу наочаре намешћао и гладио дугу белу браду, која му је патријархални изглед давала. Благо искрено лице преобразило се у озбиљно, а на уснама се приметио поругљив осмех.

Господин Гладис спадао је у ону врсту људи, којима човек у дубину душе завирити може. Важио је као скроз и скроз поштен човек. Опште је мишљење, да својом савесношћу интерес својих клијената тако исто заступа, као овој.

Већ 6 година кико је Давид Рогер у његовој канцеларији први писар. Јавни бележник за ово време познао га је као поштена и верна човека, а могао се у сваком погледу на њега ослонити. Давид Рогер није имао никаква иметка, али зато је ипак у себи господин Гладис њега за свог насљедника изабрао, јер знао је да ће тај млади човек исто тако канцеларији добар глас очувати, као и он сам. Давид му је прирастао за срце. Природан, пријатан манир у сваком погледу добро је дошао овом размаженом човеку. Покојна жена, која је из отличне породице била, увек му је дала осетити, да по свом уверењу није никакву партију начинила кад се за њега удала, а јединица ћерка никад није поверљива била. Знао је, да га воле, али био је жељан видљивог знака праве детињске љубави. Надао се, да ће се Сузана променути, када се у њој љубав пробуди, али тако је изгледало да срце ни имала није, а непрестано је сачувала оно хладно уздржавање, које је оцу тако велики бол задавало.

А сад га још и Давид хоће да остави, а зашто? На питање принципалово, добивени одговор, није одговарао истини. Хоће да се врати у своју домовину, јер му шкоди северна клима.

— Збиља? — питао је јавни бележник. — Већ 10 година како у Паризу живите, а не знам да вам је здрављу шкодило.

— Нећу да и надаље од својих родитеља тако далеко будем — продужи Давид.

— Па Ви сте ми сами причали, да имате само далеке рођаке, којима о новој години само своју посетницу шаљете.

Господин Гладис, познавао је младог човека и знао је, де неће бити у стању дуго се претварати. Ако продужи испитивање, неће умети прави узрок затајити.

Јавни бележник није се преварио, Давид је на послетку признао.

— Заљубљен сам у Вашу ћерку . . .

Јавни бележник сада се није смешио. Ово је свакако неочекивана исповест била. Никад неби помислио да је овај скроман млади човек његову кћер смео заволети. Али и Давид је сам признао, да ова љубав мора безнадежна остати. Рекао је, да је само зато своју тајну одао, јер не би могао поднети, да га очев пријатељ за неблагодарног сматра. Сузана и не сања о овој ствари а Давид је задао поштену реч да девојци неће о томе ништа спомињати.

Господин Гладис ни тренут није сумњао у ову истиниту изјаву, тим пре, јер је познавао Сузанину горду нарав. Било би врло невероватно, кад би изјаву смерног писара милостиво примила.

Чудновато! Јавни бележник баш по стеченом уверењу осећао се обмахнутим, ма да је у срцу замишљао за велику срећу, кад би Давид његову кћер за жену узео.

Да онаку наду улије у срце младог човека, која се неће испунити? Та могућност, да он сам може на своју кћер упливисати, била је искључена. Кад би покушао, да ћерци у овом правцу савета даде, с тиме би само ствар за увек покварио. Господин Гладис уједанпут се смешио. Нешто је брзо смислио, али се чувао изрећи.

— Надам се, да ме нећете одма оставити, већ ће те ми времена дати да могу насљедника наћи? — питао је озбиљно. — По спољашности неће се ништа променути у односу до Вашег одласка. Ви ће те тако исто долазити у додир са мојом ћерком, као досад. Наравно, ја Вам верујем у задату реч, да своје осећаје ни на који начин нећете одати!

Кад је Давид отишао, господин Гладис журно је отишао горе у свој стан. Већ је у ходнику чуо свирку на гласовиру. Дакле Сузана је била код куће.

Када је ушао у собу, млада девојка седела је на столици пред гласовиром, а руке на прсима скрстила. Била је неприступачна, као увек.

Ова плавуша, висока, плавоока девојка, са лепим и мирним цртама била је кип невиности и недотакнутости, али уједно је било и нешто хладног у њеној појави.

— Имам с тобом разговора! — рече јавни бележник и трудио се, али прилично узалуд, играти улогу узбуђеног човека.

— О каквом послу? питала је Сузана зачуђено.

— Реч је о великој непријатности, која ме је баш сад задесила. Давид хоће да ме остави. Прво се устручавао узрок казати, али после, када сам га испитивао, признао ми је.

Јавни бележник је моментално ућутао, да речима већу превагу даде, па је онда наставио:

— У тебе је заљубљен до ушију.

— У мене? — питала је девојка са невероватним чуђењем. — У осталом бадава се правиш узбуђен.

— Али кунем ти се....

— Оставимо то. Има ствари, према којих нема женског створења, која би слепа била... Када неби младог човека ма на који начин храбрио, уверена сам...

— Храбрио? Како смеш то казати?

— Јесте да! Противно. Само сам моје мишљење казала.

— Даклем ово је твоје мишљење?

— Јест... и зато сам за нужно сматрала, да стобом говорим. Не могу тајати, да га поштујем. То је у потпуном смислу частан човек, врло паметан и има лепу будућност! Али као муж?

— Бог ми је сведок, да никад...

— Допустићеш ми, да ти до знања ставим, — упао је у реч јавни бележник — да од те женидбе неће бити ништа. Ти имаш врло горду, самовољну нарав и мораш признати, да сам ти ја у свачем потпуну слободу дао, у свачем, што ти није на штету. Али кад је о том реч, да ти мужа бирамо...

Онда ћеш бити тако милостив, да ћеш питати и за моје мишљење, зар не? — прекинула га Сузана, а из очију је чисто варнице сипала.

— О томе ћу ја решити. У осталом

— **Женскиње за право гласања у Угарској.** Угарска земаљска задруга женских чиновника управила је адресу на заступничку кућу, у којој моли, да се не само начелно, него и фактично призна држављанство угарских женскиња, те да се не искључи из ниједног грађанског права. Угарске женскиње носе равне терете исто тако, као што их носе и мушки. Није дакле право, да се женскиње према постојећем § 1. зак. чл. 33. од 1874. г. искључују од тог најлепшег и најсветијег права.

— **Фијаско дра Франка у Сњету**. Ту недавно имала се одржати у Сњету главна скупштина хрватске чисте странке права, којој је на челу др. *Франк* из Загреба. Али како јавља „Нови Лист“ на скупштину је дошло свега тридесет учесника и то већином попова. Др. Франка нико од његових „чистих“ није дочекао, него су њега и његове пратиоце поздравили Сњећани мућковима и усклицима „Pereat“. Сутра дан у вече приређена је др. Франку велика демонстрација, тако да се није смео ни помолити из хотела. У демонстрацији узели су учешћа ђаци, радници и велики број осталог грађанства. Демонстранти су клицали: „Доле туђински плаћеник“ „Живела браћа Срби“, „Живела слога Срба и Хрвата“. — Тако је ето прошао у Сњету др. Јосип Франк, вођа „чистих праваша“, кога држи на том месту „извесна струја“, да негира Српство и да руши слогу између Срба и Хрвата.

Поводом тога фијаска, изродила се читава кавга између хрватских листова „народне“ и напредне странке с једне, и правашко-поповске с друге стране.

— **Мароканско питање.** Париски листови јављају, да су се др. *Розен* и *Ревоал* споразумели у погледу места, у којем ће се одржати мароканска конференција. Утаначено је, да се конференција има отворити у *Танжеру*, а затим да се конференција настави у *Мадриду*. Даље француски листови саопштавају ове тачке, које ће се на тој конференцији претресати: 1. На алжирско-марочкој граници образоваће се полиција, која ће састојати искључиво из француских официра и подофицира. 2. У заштиту интереса Европејаца, који бораве у Мароку, образоваће се међународна полиција, при чијем ће се образовању и деловању узети у обзир права Француске. 3. Међународна полиција пазиће на мароканске обале. 4. Да се уреде мароканске финанције, основаће се мароканска народна банка, која ће преузети с осталим зајмовима и немачки зајам од десет милијона. 5. Уредиће се мухамеданска јурисдикција и конзуларно питање.

— **Посета црногорског и бугарског кнеза у Француској.** У меродавним париским круговима се тврди, да ће француска влада дочекати кнеза *Фердинанда* приликом његове походе, која непосредно предстоји, са краљевским почастима као каквог независног владаоца. Па онда се поговара, да ће и кнез *Никола* од Црне Горе ускоро бити гост Француске Републике. А што је још најзначајније, изгледа да ће и бугарски кнез и црногорски кнез из Париза отићи у походе цару руском. Ако се све то и обистини, онда има само једно тумачење, које је тако природно да се само од себе намеће, на име: да се важни догађаји спремају на Балкану.

— **Чеси о промени у Гаучову министарству**. О промени у Гаучову министарству, прашки „Народни Листи“ пишу: Одступање два министра из Гаучова министарства у часу, када се позива државни сабор, велика је тајна. Положај у царевинском већу није такови, како би га Гауч желео, да би уз њега била заступничка кућа против Угарске и да би странке запоставиле своје народне и културне захтеве. „Народни Листи“ не верују, да би сада Гауч своје министарство заменио уставним министарством. Чешки заступници на царевинском већу морају причекати, да се разбистри њихов одношај према Гаучовој влади. „Хлас Народа“ чешким заступницима саветује, да пазе, да не буду за министре постављена четир Немца.

Новости из места и из народа.

Нови Сад, 5. септембра 1905.

— **Матица Српска**. *Књижевно Одељење* Матице Српске држало је 1. (14.) септембра о. г. своју редовну седницу под председништвом *А. Хаџића*, председника друштвеног. Председник поздрављајући чланове напомиње, да је овој седници у првом реду задатак, да бира потпредседника и чланове Књижевног Одбора. На позив изабран је једногласно поново на годину дана за потпредседника *Свешозар Савковић*, а за чланове Књижевном Одбору изабрани су већином гласова на годину дана ови: Милан А. *Јовановић*, Тих. *Остојић*, др. Милан *Савић*, др. Веселин *Бисаловић*, др. Јован *Радонић*, Сава *Петровић*, Аркадије *Варађанин*, др. Стеван *Павловић* из Новог Сада, а са стране: Димитрије *Руварац*, Милан *Будисављевић*, Иларијон *Зеремски*, Глигорије *Лазић*. Пошто Тих. Остојић није никако више хтео да се прими чланства у Књижевном Одбору, изабран је на његово место Јован *Живојновић*. — Како се 1. јануара 1906. навршује 100 година, како се родио **Јован Стерија Поповић,** наређено је, да се тога дана држи свечана седница Књижевног Одељења у спомен и славу Јовану Стерији Поповићу а за држање говора умољен је Тих. *Остојић*. — Братство манастира Гргетега и Дим. Руварац захваљују на указаном саучешћу за пок. архим. Иларионом Руварцем. — Одлука Главне Скуштине о одобреним прорачунима на књижевне цели узета је на знање и равнање. — Узете су на знање и равнање одлуке скупштинске о избору дра Е. Муке за почасног члана и о избору Мите Калића и Милана Будисављевића за чланове Књижевног Одељења. — Узете су на знање и равнање, одлуке скупштинске, по којима су усвојени предложени расписи награда из фонда Јована Наке и Јована Остојића и жене му Терезије. — Узета је на знање и равнање одлука скупштинска, по којој је за упражњено место из стипендијске задужбине Нестора Димитријевића промењена тројна кандидација у толико, што је на прво место дошао Лаза Бакаловић, који као сродник покојног завештача има права и првенство по основном писму. — Узета је на знање и равнање одлука скупштинска по којој је Исидор Кањански изабран за питомца задужбине Гедеона Дунђерског (Геце). — Узета је на знање и равнање одлука скупштинска, по којој је за питомца задужбине Васе Јагазовића изабран Милан Стефановић. — По одлуци скупштинској овлаштено је Књижевно Одељење и Управни Одбор, да после расписаног стечаја бирају питомца из стипендијске задужбине Васе Јагазовића и жене му Саранфиле и питомца из задужбине Ђене Брановачког и жене му Иде из Сенте. — Остали предмети тицали су се питомаца.

— **Убиство.** Ретко прође недељни дан, а да у Новом Саду не буде крвавих глава па и убистава. Синоћ је браварски момак Сава *Топалов* ударио ножем у врат слагача Милана *Српског* и на месту га убио. Повод убиству беше питање, ко ће платити каву у гостионици „код Три Круне“. Убица је ухапшен.

— **Промоција**. Из *Клужа* нам јављају, да је у суботу 3. (16.) о. м. на тамошњем свеучилишту промовисан за доктора права г. Паја *Нешков*, адвокатски кандидат у Вршцу. Г. др. Нешков је био вредан члан српске академске омладине у Клужу, и од њега се много очекује. Живео!

— **Добротворна задруга српкиња карловкиња** приређује забаву у Ср. Карловцима у четвртак 8. (21.) септембра 1905. године на Малу Госпојину као на дан своје славе. 1. део у Гимназијској дворани. II. део у Српској Читаоници уз пријатељско суделовање: II. н. госпођа и госпођица. Програм: I. део: 1.) Говор једне госпође у кругу Српкиња у народном оделу 3.) Saint Saëns Dalila из опере Samson et Dalila соло пева гђица Даница *Михајловићева* а прати је на гласовиру гђица Зорка *Михајловићева*. 2.) Жива слика: „Албум“ извађа гђица Милана Стојановићева са више деце. 4.) Weber: Der Freischütz извађа на гласовиру гђица Зорка *Михајловићева*. 5.) Поезија и проза. Диалог у стиховима по немачком од Н. И. II. део: игранка.

— **За „Бранково Коло“**. Пишу нам из *Сомбора*: Први покрет за купљење претплате на „Бранково Коло“, испао је ван очекивања. Пошто је сазивач за договор о „Бранкову Колу“ г. Мита *Калић* у читаоници сомборској, пред присутнима држао говор о важности књижевности и књижевних листова српских а особито о томе, какав важан положај заузима „Бранково Коло“ у нашој модерној литератури на ком листу најспремнији књижевници наши раде, то је одзив био тако топао, да је професор *Новаковић* за тили час, међу присутнима преко тридесет претплатника скупио. Осим тога и родољубиви скупљачи сами јављају, који ће по српском грађанству у Сомбору претплату на „Бранково Коло“, купити. Изгледи су за успех веома повољни“.

Новости са стране.

— **Кошут и социјалисте.** *Кошут* се не може похвалити да ужива велику популарност код будимпештанских социјалиста. Кад му пунонадежне јуноше будимпештанске универзе приређују бакљаду, све социјалисте као непозваних гостију, да му покваре уживање. Нарочито пак сада, кад му странка никако неће да се заузме за опће право гласања, социјалист се ужасно љуте на Кошута, те му у суботу на доста драстичан начин показаше, да га не трпе. То је вече у будимпешти отворен клуб Кошутове странке у седмом округу. На свечано је отварање дошао и Кошут. Неколико стотина социјалиста дочека ту Кошута и посланике, који су га пратили ужасним звиждањем и „апцузима.“ Један социјалиста, толико се био заборавио, да је јурнуо на Кошута и једва га посланици спасоше од бруталног инзулта. Други су испљували посланике, који се налазили у Кошутову друштву, тако да су се једва спасли у зграду, у којој се налази клуб.

Давид мора још једно време остати. Ако му и враћаш љубав љубављу, или не, незаборављај, да забрањујем...

— Забрањујеш?

— Јест.

— Мени забрањујеш? — понови Сузана, дркћући од узбуђености. — Несумњиво и мене узнемирује дрскост тога човека, а још те једном уверавам да никад о њему ни мислила нисам, али... заиста таким тоном говориш... таким тоном, који може раздражити! — викнула је девојка, и погледа оца не баш мило.

Господина Гладиса стало је великог труда, да сакрије радост. Енергично је одмахнуо руком.

— Морао сам ти разјаснити, шта ми је жеља. Сад је ствар у реду, и рачунам на твоју послушност.

После овога отишао је, а није ни сачекао Сузанин одговор.

После једног сата опет је дошао кући и онда је од собарице дознао, да му кћи због велике главобоље лежи.

— Сирото дете! — шапутао је. — У њену корист чиним то.

Од овог дана господин Гладис био је јако на опрезу. Привидно све је по старом ишло. Давид, као и пре, недељно је више пута код њих ручао. Трудио се у присуству Сузанином да игра улогу хладног и равнодушног човека, али могло се приметити, да га је ово претварање великог труда стало. Сузана је напротив сасвим мирна бивала. Отац и кћи нису више о томе говорили.

Господин Гладис био је у познавању људи врло вешт, а скоро никад није се преварио, те у млогим случајевима било му је то од користи. Сада да се преварио? Већ се почео бојати од тога, када уједанпут примети промену, не према Давиду, већ према њему. Чудновато, али је барем био зрачак наде!

Сузана је почела љубазнија, умиљатија бити према оцу. Тако је изгледало, као да је неки оков попустио, који је досад њену душу стезао. Када у вече из канцеларије горе у стан отишао, кћи не само да га је са уобичајеним пољубцем дочекала, већ је још и мало разговарала са њиме, причала му дневне ситне доживљаје, а једанпут га још и за савет питала у избору хаљине.

Господин Гладис од радости, скоро је из коже искочио, али за то се мало зачудио и осећао се несигурним, јер није могао разумети свезу овом понашању. Да-ли је почела ова девојка љубити, да-ли се то догодило, за чим одавно жуди?

Господин Гладис волео би ово веровати, али је Сузана према Давиду још увек круту неприступачност сачувала. Ово је опет сумњу побудило код јавног бележника. Али зато је непрестано најпажљивије пазио на сваки поглед, на сваки покрет кћерин.

Бадава се надао, да ће Сузану у присуству младог човека каква мала узбуђеност издати, али то се није догодило. Давид је сваким даном све озбиљнији бивао, а девојка опет љубазнија и милокрвнија. Отац јој је већ мислио, да другог љуби. Размишљао је, кога је само од његових младих познаника изабрати могла, али није ни једног за достојног кћериној наклоности нашао.

Ова несигурност мучила је и жалостила јавног бележника, а нити кћерина љубазност није му више радости правила, јер сваког матновења чекао је какво жалосно признање.

Давид је једно јутро сав блед и узбуђен дошао у канцеларију господина Гладиса.

— Немогу даље издржати, морам отићи, ако нећу да се телесно и душевно стаманим! — рече.

Господин Гладис разумео је. Осећао је, да младог човека не може даље задржавати.

— Онда идите! — рече жалосно.

— Још ћу вечерас отпутовати, — рече Давид. — Доста давно патим.

При доручку господин Гладис дао је на знање кћери да је Давидово путовање на прагу. Одрекао се наде, да ће се ова тешка ствар сретно свршити, већ се давно одрекао. Изненађење је тим већма било, када је сада Сузана наједанпут устала, загрлила оца и шапутала:

— Ох, оче, то не може бити.

Господин Гладис само је бленуо, али се још увек није смео надати.

— То не може бити... не може, молим те, не може! — продужила је Сузана умиљавајући се. — Ни сама незнам, како се то догодило. Да-ли је то било у мојој срдитости, због оне увредљиве строгости, са којом си ми забранио, да на њега мислим, ни сама не знам... Али пре него што би са тиме на чисто било, да срцу неможе заповедати, већ сам млого већма љубила, а да сам друкчије урадити могла. Трудила сам се пред тобом моје осећаје сакрити. Бојала сам се твога гњева, бојала сам се, да ће онда свему брзо крај. Видиш! Онда те још нисам тако познавала, као сад. Нисмо се потпуно разумели. Неби смела никад с тобом тако говорити, али сада већ, је-ли да се млого већма волемо, а да би једно другом жалост учинили?

Господин Гладис био је пијан од радости; није могао говорити. Рука му је нехотице тражила електрично звонце. Дошао је послужитељ.

— Видите, да ли је господин Дерене још доле у канцеларији и кажите му, да га молим, да одма дође горе.

— Шта ћеш да радиш? питала је Сузана немирна.

Отац се чинио, као да није чуо кћерино питање.

— Зна-ли Давид, да га љубиш? питао је.

— Мислим, да зна! — шапутала је Сузана и до ушију поцрвенила. —

Наравно да никад нисмо о томе говорили, али сам сигурна, да зна, да је погодио.

— Ваљан дечко! — мислио је у себи јавни бележник. — Даклем зато је хтео одма отпутовати, зато је казао, да је већ дуго остао.

— Ах, зацело је погодио — понављала је млада девојка. — Видим оче, има ствари, које један покрет, један поглед издаје... и које ми жене, ма како нас бедили, да се знамо претварати, нисмо у стању сакрити, а и ти си већ давно слутио. Признај само!...

Господин Гладис мислио је на свој добар глас бележнички, усиљено и лукаво се смешио, па овако почео:

— Та знаш кћери, ми јавни бележници.

Али у истом магновењу ступио је Давид унутра.

У *Молу*, 1905.

С мађарског превео:

Уја.

— **Бегство једног турског полицијског комесара**. Из Цариграда телеграфишу, да је трапезунтски полицијски комесар Џемал ефенди обучен у женско одело хтео побећи на једну француску лађу. Али жандари га спречише у томе, зашто је побегао у агентуру једног француског паробродског друштва. Жандари су опколили зграду агентуре. Француско је посланство телеграфисало агентури, да не изда Џемал ефендију, већ да га нагони, да својевољно напусти зграду агентуре. Код Џемал ефендије налазе се важни списи, које је у Европи хтео издати на јавност.

— **Чудноват роман из живота.** Хамбуршка је полиција недавно издала окружницу против једног момка, који је с јахте једног америчког милијонара украо кутију с адиђарима. Установљено је, да је лопов био увече довукао на јахту, а кад је одлазио, сусрео се ложачем, коме је рекао, да је био код кувара, који му је добар посленик. Ложач је уједно добро умео описати лопова. Тако је у окружници на основу његова исказа стојало и то, да му се на руци налази тетовирана утиља. И американски је милијонар прочитао тај опис, а сутра дан је у свима хамбургшким листовима изашао овај оглас:

— Позив! Молим оног лопова, који је с моје јахте украо сандуче с адиђарима, да се јави код мене. Неће бити кажњен.

Тај је оглас пробудио интересовање хамбуршких листова, те нису мировали, док нису докучили, у чему је ствар. Испоставило се, да се и на милионарској руди, као и на руди сваког члана његове породице налази тетовирања змија. Пре двадесет година беше тај милијонар сиромах ђаво у Калифорнији, те док је тражио злата, уједе га једном приликом змија. На том месту где га је ујела змија нашао је огромну количину злата. Из захвалности према змији дао је тетовирати и себи и деци на руку. Наскоро после тога догодило се, да су му најмлађег сина украли. Дуго га је тражио, али у залуд. Најпосле га је сада нашао у лопову, који му беше покрао адиђаре. Отац и син већ су оставили хамбуршко пристаниште.

НОВИЈЕ.

Београд, 4. септембра. У Србији се тифус све јаче и брже шири, постао је већ епидемичан. У Београду је од тифуса оболело 85, а у Шапцу 108 лица.

Будимпешта, 4. септембра. Поговарало се, да је писмо барона *Банфија*, који има везе са Цајсиговом афером, нестало из списа те да није уручено државном одветништву. Тим поводом изјављује „Az Ujság“, да се то писмо налази међу списима. Против новинара, који су саопштили депешу о путовању варошког капетана *Берци-а*, поведена је истрага ради повреде брзојавне тајне и ради нарушавања мира. Новинари су изјавили, да их је позвао варошки капетан Берци и да су том приликом у предсобљу кроз танка врата чули садржај депеше и да стога нису одали никакву тајну, већ су се само послужили својим правом. Александар *Банеш*, који је због брошире побегао из Берлина, налази се сада у Брислу.

Нова странка у Сегедину барону *Банфију* послала је депешу, у којој га поводом „перфидног и подмуклог нападаја отимача његова поштења“ уверава о својој верности и непоколебивом поверењу.

Москва, 4. септебра. Кнез *Трибецкој* постављен је за ректора московског универзитета. — Професор *Миљуков* пуштен је на слободу.

Христијанија. 4. септембра. Тамошњи лист „Aftenposten“ јавља, да су прекјуче у Арвале пошле 2 шведске пуковније од 4000 момака.

Рим, 4. септембра. Везув све више избацује. И Стромболи развија чудновату делатност. Код Фисиглиана пукла је земља и прогутала реку, која се за кратко време опет појавила.

ТЕЛЕГРАМИ

уредништву „Браника“.

Будимпешта, 5. септембра. Бранилац Цигања др. Халиш после саслушања код полиције буде као сукривац затворен. Халиш је протестирао против таквог поступка и означио га као насиље. Посланик Фодор иступио је из либералне странке.

Тифлис. 5. септембра. Дошло је до застоја свију звања и корпорација; дућани затворени. Влада анархија. Радници ташканске железнице страјкују и покушали да зауставе воз.

Књижевни оглас.

Српско-немачки и немачко-српски

ВЕЛИКИ РЕЧНИК

Велика осмина, 36 штампаних табака, 608 страна по две шпалте на страну, са преко 30.000 истумачених немачких речи на српски

саставио проф. ЈОВАН ГРЧИЋ

немачко-српски део.

Deutsch-serbisches und serbisch-deutsches Wörterbuch

zusammengestellt von Prof. Johann Grtschitsch. Zwei Bände. Deutsch-serbisch.

Издање српске књижаре

Браће М. Поповића

у Новом Саду.

Овај велики речник немачког и српског језика приређен је по најновијем научном начину лексикографском тачно и одређено. Речи су правилно по најновијем правопису немачком исписане и протумачене чистим, лепим српским језиком. У самом предговору изнесен је распоред као и начин како је удешен овај велики речник, а то тумачење је тако, да се већ у напред види да је овај нови речник куд и камо испредњачио *научним својим значајем, напреднијим и новијим начином и саставом од старијих овакових речника, који су још пре двадесет година штампани.* Уз именице додан је члан, којим је означен род им и додан је други падеж једнине и множина. Уз глаголе су осим ознаке врсти им додани и потребни облици. Поједина слова су према најновијем правопису примењена и растумачена. Означене су тачно речи, које се како пишу: именице кад са великим а кад са малим почетним словима. Додане су: Скраћенице које се јављају у овом речнику а и иначе у животу и науци као и тумач им а после овога ниже се преко 30.000 речи растумачених са немачког на српски. — За сад је овај први део готов, а одмах за њим долази и други: **Српско немачки.** Ова потребна књига, која је тако исцрпно, зналачки према духу данашње најновије науке састављена, свакоме ће добро послужити и бити тумач за оне речи, које му требају. Нарочито нашој школској омладини, књижевницима, чиновницима, трговцима и у опште сваком, који се бави о језику немачком добро ће доћи ова многострано растумачена књига. —

Израда књиге врло је укусна, без погрешака, јер је састављач баш нарочито настајавао, да ова књига буде у сваком погледу оно што треба да је, а набављена су и са свим нова слова за израду ове књиге.

Речник је увезан у дивот корице са кожном полеђином са златним насловима (à la Conversations-Lexicon), а сам увез је трајан.

Цена је овом великом речнику у меком повезу само **6 круна** а у дивот повезу само **8 круна.**

Управник: **Др. Мих. Полит-Десанчић.**
Одговорни уредник: **Јанко Перић.**

ОГЛАСИ.

Бр. 238. 432 1—3
905.

Објава.

Управни одбор за заједничко руковање општинским ритским земљама у тителском и жабаљском срезу јавља, да ће на јавној лицитацији, оне земље, што је управа од конзорције примила и са којих је усев скинут, од дана лицитације, а оне земље на којима још има усева, од 15. октобра 1905. до 1. септембра 1906. за готов новац под закуп издавати у парцелама по два јутра, и то:

1428 јутара у чурушком делу рита I. залив, 420 јутара у надаљском делу рита I. залив, 700 јутара у болдогасоњфалском делу рита I. залив, 959 јутара у жабаљском делу рита I. залив, 302 јутара у жабаљском делу рита II. залив, 48 јутара у шајкашђерском делу рита II. залив, 920 јутара у шајкашђерском делу рита III. залив, 100 јутара у шајкашсентиванском међуриту, 400 јутара у шајкашсентиванском делу рита IV. залив, 860 јутара у тителском делу рита IV. залив, 260 јутара у шајкашлакском делу рита IV. залив, 75 јутара у тиндерешком међуриту, 220 јутара у тиндерешком делу рита IV. залив, 295 јутара у дунагардоњском делу рита IV. залив, 681 јутара у фелшекаболском делу рита VI. залив, 451 јутара у кађком делу рита VI. залив, 279 јутара у алшокаболском делу рита IV. залив, 154 јутара у алшокаболском делу рита VI. залив.

Лицитација почиње на лицу места **25. септембра 1905.** у 8 сати пре подне, и то:

у I. заливу у чурушком делу рита, у I. заливу у чурушком делу рита, у I. заливу у жабаљском делу рита, у VI. заливу у кађском делу рита, а у III. заливу шајкашђерском делу рита и у IV. заливу у тителском делу рита **20. октобра 1905.** и непрекидно траје, док се земља у дотичном заливу не прода.

П. П. лицитанти позивају се у одређено време на лице места.

Местне власти умољавају се, да ову објаву за времена обнародују.

У Тителу, 15. септембра 1905.

Др. П. Турски,
председник.

Пољско имање.

Од 42 хектара земље, подесне: за ратарство, повртарство, воћарство, виноградарство и сточарство, издаје се под закуп од Митров-дана.

Имање ово налази се на десетом километру од Београда на главном друму.

Снабдевено је свима зградама и стајама, које су потребне једном економном добру.

На овом имању има засађеног воћа и младе винове лозе; **а простор од преко 5 хектара употребљен је за баштовану и снабдевен доланом за заливање, који има своју сталну воду.**

По потреби ово се имање може поделити на два дела и издати под закуп са свима алатима за обраду ратарских и повртарских усева, запрежним колима и стоком. Стручни економи и практично образовани привредници, који би били у могућности, да се из својих ерестава издрже за прву годину и обделавају ово имање својом фамилијом — задругом, и т. д., уз сигурно јемство могу ступити на ово имање са уделом у чистој добити.

Ради обавештења обратити се адвокатској канцеларији Добре Ст. Петковића, Љубичина улица бр. 11 (преко пута Трговачке Банке). 421 5—6

У ПИВНИЦИ

код ХУКА у Новом Саду,

точи се чаша

штајнбрушког мартног

пива по 8 новч.

Ево и ја дођох **Хуку**
Да растерам мало муку,
На мањак се ето спремам,
Дај ми пива да не дремам!

*

Ево пиво, — пиј па бежи,
Не кези се иди лежи,
Док се с пуним лицем вратиш,
Онда ћеш ми **цех** да платиш!

431 1—3

Позив на главну скупштину!

Чланови „СЛОГЕ“, удружења бивших ученика и ученица Српске Православне Велике Гимназије Новосадске и њених пријатеља **позивају се** овим **на**

главну скупштину

која ће се држати **21. септембра (4. октобра)** о. г. у 10 сати пре подне **у гимназијској дворани.**

У Новом Саду, 1. (14.) септембра 1905.

427 2—3 **ПРЕДСЕДНИШТВО.**

В. БЕЧКЕРЕК НОВИ САД

Г. г. учитељи
и
г-ђице учитељице!

којима смо послали наш списак књига, молимо Вас, да потребе Ваше и Ваше школе, у

школским књигама,
упутствима
училима
писаћем прибору

подмире код нас.

Већ и из самог списка могао се свако уверити, да ми водимо рачуна о нашем учитељству више него који други из наше струке, па и право је да и наше учитељство води о **нама** рачуна више него о нкоме другом.

Велик рабат, брза и солидна послуга, а нарочито тачно извршење сваке поруке је оно чиме мислимо наше учитељство да за нас задобијемо.

376 1—12

Књижара

Станковић и Марковић

Нови Сад. **В. Бечкерек.**

МИЛАН ИВКОВИЋ
НОВИ САД (Ujvidék)
једини главни продавалац
накладе
Л. ЈОЦИЋА

395 8—15

На

ШКОЛСКИМ КЊИГАМА

свију издања, којих имам у великој количини, дајем

највећи рабат.

Препоручујем своје велико стоваришне **канцеларијског и концепт-папира, оловака, пера, радир-гуме, мастила** најбоље каквоће, **сунђера, прописева** са најновијим сликама, **цртанке** и све остале **приборе** за школе и канцеларије,

СВЕ ПО ЈЕФТИНИЈОЈ ЦЕНИ НЕГО ИГДЕ.

Списак школских књига шаљем бадава.

Власник и издавалац: Деоничарско друштво „Браник“. **Штампарија деоничарског друштва „Браника“.**